

## İçindekiler

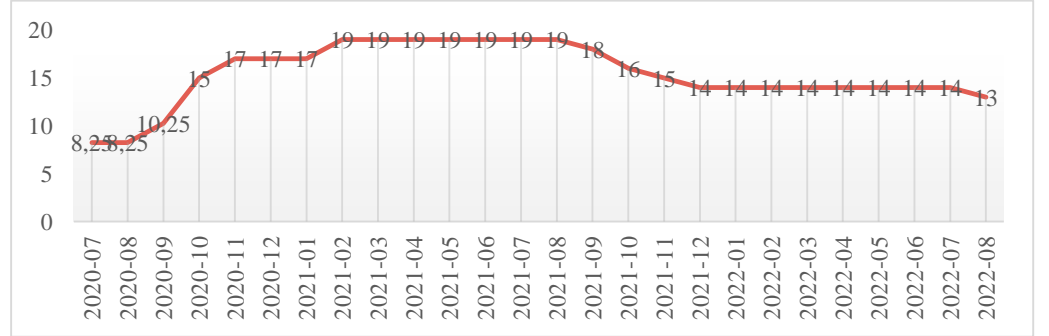
<b>Ekonomik Araştırmalar</b> .....	<b>2</b>
TCMB Ağustos Ayında Sürpriz Bir Faiz İndirimine Gitti .....	2
Haziran Ayında Sanayi Üretimi Yıllık %8,5 Arttı .....	2
Haziran Ayında Cari İşlemler Açığı 3,46 Milyar dolar Oldu .....	3
İkinci Çeyrekte İşsizlik Oranı 0,4 Puan Azaldı .....	4
Temmuz Ayında Yıllık Enflasyon Son 24 Yılın En Yüksek Değerini Aldı .....	4
Tüketici Güven Endeksi Ağustos Ayında 72,2 Seviyesine Yükseldi ..	5
<b>Kent, Yönetim ve Çevre Araştırmaları</b> .....	<b>6</b>
Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik Resmi Gazete’de Yayımlandı .....	6
Belediye Grupları, 2021 Yılı Nüfus, Sosyal ve Ekonomik Gelişme Kriterlerine Göre Yeniden Belirlendi .....	7
Silah Taşımalarına İzin Verilen Kamu Görevlilerinin Kapsamı Genişletildi .....	8
<b>Uluslararası Araştırmalar</b> .....	<b>9</b>
Pelosi’nin Tayvan Ziyareti ABD-Rusya-Çin İlişkilerini Yeniden Gündeme Taşdı .....	9
6. Ayında Rusya-Ukrayna Savaşı’nın Bilançosu Ağırlaşıyor .....	11
Kosova-Sırbistan Gerginliğinde Avrupa Birliği Devreye Girdi .....	13
<b>Toplumsal ve Kültürel Araştırmalar</b> .....	<b>16</b>
Bereket, Paylaşma ve Beraberliğin Simgesi: Aşure Günü .....	16
İlteriş Kağan’ın Anıtı ve Yazıtı Bulundu .....	17
Zafer Bayramı’nın 100. Yılı .....	18
<b>Bize Ulaşın</b> .....	<b>19</b>
<b>SAM Ekibi</b> .....	<b>20</b>

## Ekonomik Araştırmalar

### TCMB Ağustos Ayında Sürpriz Bir Faiz İndirimine Gitti

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), 18 Ağustos 2022 tarihinde yılın sekizinci Para Politikası Kurulu toplantısını gerçekleştirmiştir. Para Politikası Kurulu, iktisadi faaliyetlerde küçük bir ivme kaybı olduğunu vurgulayarak politika faizi olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranını 100 baz puan indirerek %14'ten %13'e indirmiştir. Bilindiği üzere, TCMB 2021 yılının Aralık ayında politika faizini %15'ten %14'e indirmiş ve politika faizini uzun süre %14 seviyesinde tutmuştur. Sekiz ayın ardından sürpriz bir şekilde iktisadi faaliyetlerdeki ivme kaybı göz önünde bulundurularak politika faizi %13'e indirilmiştir. TCMB tarafından yapılan açıklamada, enflasyonda gözlenen yükselişin ardında küresel düzeyde jeopolitik gelişmelerin neden olduğu enerji maliyetlerindeki yükselişin gecikmeli ve dolaylı etkilerinin payı olduğunu ve bu durumun ekonomik temellerden kopuk fiyat oluşumlarına neden olduğu öne sürülmüştür. Ayrıca küresel düzeyde gıda, enerji ve emtia fiyatlarındaki artışların yarattığı arz şoklarının devam ettiği/edeceği vurgulanmıştır. Bu gerçekleştirmeler ışığında TCMB, küresel gelişmeler ve beklentiler ışığında güncellenen politika faiz seviyesinin yeterli olduğunu belirtmiştir.

#### TCMB Politika Faiz Oranı (%)

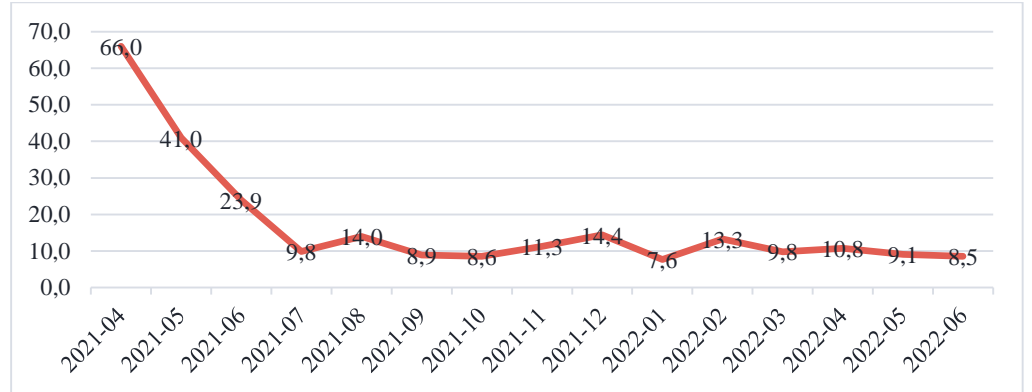


**Kaynak:** TCMB

### Haziran Ayında Sanayi Üretimi Yıllık %8,5 Arttı

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Haziran ayına ilişkin sanayi üretimi istatistiklerini yayımladı. Bu çerçevede Haziran ayında sanayi üretimi piyasa beklentilerinin aksine yıllık bazda %8,5 artarken aylık bazda da %1,3 artış göstermiştir. Sanayinin alt sektörleri incelendiğinde, 2022 yılı Haziran ayında madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre %7,1 azalırken, imalat sanayi sektörü endeksi %10 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %0,6 artmıştır. Sanayinin alt sektörleri aylık bazda incelendiğinde, 2022 yılı Haziran ayında madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi bir önceki aya göre %2,1 azalmıştır. Diğer yandan elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi bir önceki aya göre %0,1, imalat sanayi sektörü endeksi ise %1,6 artış göstermiştir.

### Sanayi Üretim Endeksi Yıllık Değişim Oranları (%)

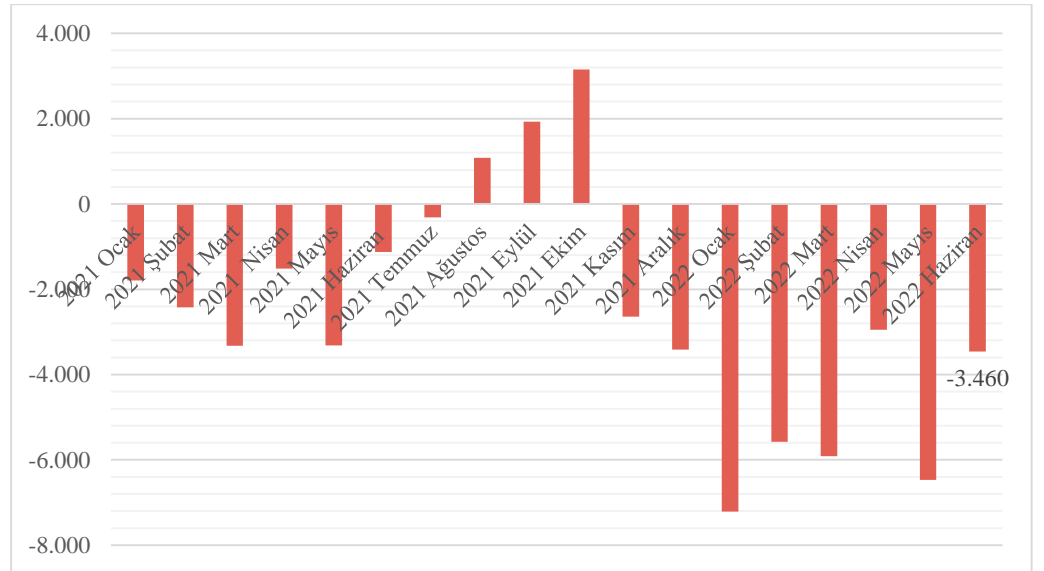


**Kaynak:** TÜİK

### Haziran Ayında Cari İşlemler Açığı 3,46 Milyar Dolar Oldu

TCMB tarafından açıklanan ödemeler dengesi verileri göre, Haziran ayında cari işlemler dengesi 3,46 milyar ABD doları açık vermiştir. Haziran ayının verisiyle birlikte, son yedi aydır açık veren cari işlemler dengesindeki açıklık serisi sekizinci ayına ulaşmıştır. Haziran ayıyla birlikte yıllıklandırılmış cari işlemler açığı 32,7 milyar ABD dolarına erişmiştir. Bu durum yıllıklandırılmış cari işlemler açığında on beş ayın en yüksek seviyesinin kaydedilmesine neden olmuştur.

### Cari İşlemler Hesabı

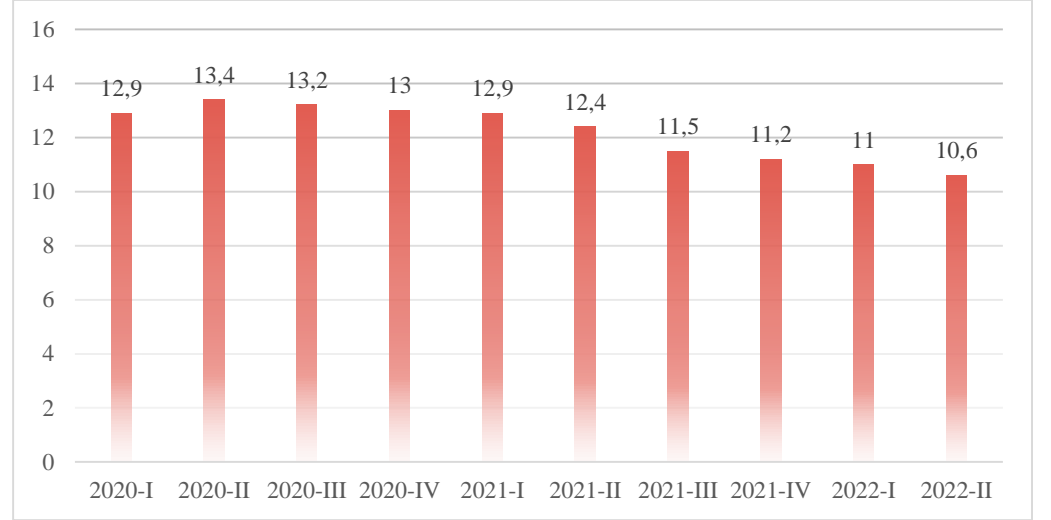


**Kaynak:** TCMB

## İkinci Çeyrekte İşsizlik Oranı 0,4 Puan Azaldı

TÜİK Hanehalkı İşgücü Araştırması sonuçlarına göre 15 ve daha yukarı yaştaki kişilerde işsiz sayısı, 2022 yılı II. çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre 43 bin kişi azalarak 3 milyon 654 bin kişi olmuştur. Bu bağlamda işsizlik oranı ise 0,4 puanlık azalış ile %10,6 seviyesine çekilmiştir. İşsizlik oranının cinsiyet dağılımına bakıldığında, oran kadınlarda %13,9 iken, erkeklerde %8,9 olmuştur. İstihdam edilenlerin sayısına bakıldığında, 2022 yılının II. çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre 765 bin kişi artış kaydedilmiş ve istihdam oranı 1,1 puanlık artış ile %47,7'ye yükselmiştir. Bu oran kadınlarda %30,4 iken, erkeklerde %65,3 olmuştur. 15-24 yaş grubunu kapsayan genç nüfusta işsizlik oranı ise bir önceki çeyreğe göre 0,4 puanlık düşüşle birlikte %20,3 olmuştur. Bu yaş grubunda işsizlik oranı, kadınlarda %26,3 olarak tahmin edilirken, erkeklerde %17,1'dir.

### İşsizlik Oranı (% , Çeyreklik Düzeyde)

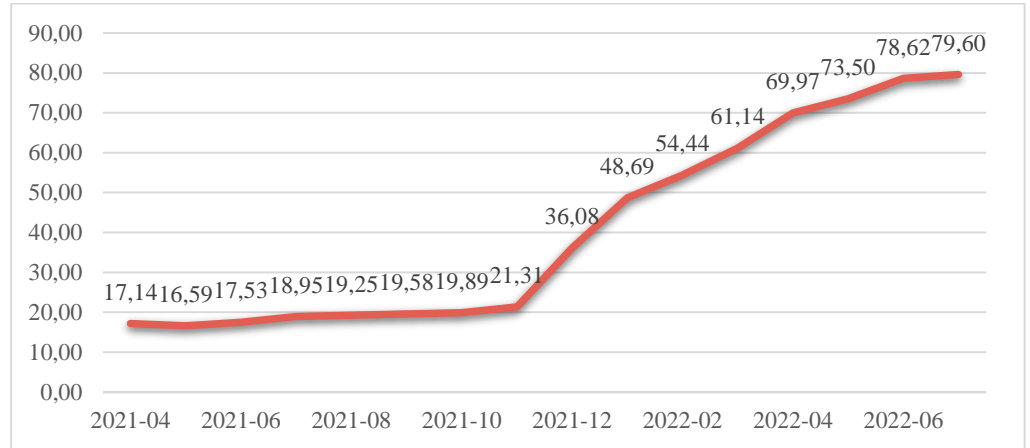


**Kaynak:** TÜİK

## Temmuz Ayında Yıllık Enflasyon Son 24 Yılın En Yüksek Değerini Aldı

TÜİK Temmuz ayına ait tüketici fiyat endeksi (TÜFE) verilerini yayımlanmıştır. TÜFE'de 2022 yılı Temmuz ayında bir önceki aya göre %2,37, bir önceki yılın Aralık ayına göre %45,72, bir önceki yılın aynı ayına göre %79,6 ve on iki aylık ortalamalara göre %49,65 artış gözlemlenmiştir. Bu çerçevede Haziran ayında yıllık enflasyon %78,62 olarak gerçekleşirken, Temmuz ayında bu oran %79,6 olarak son 24 yılın en yüksek seviyesine ulaşmıştır.

## Tüketici Fiyat Endeksi (Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre, % Değişim)

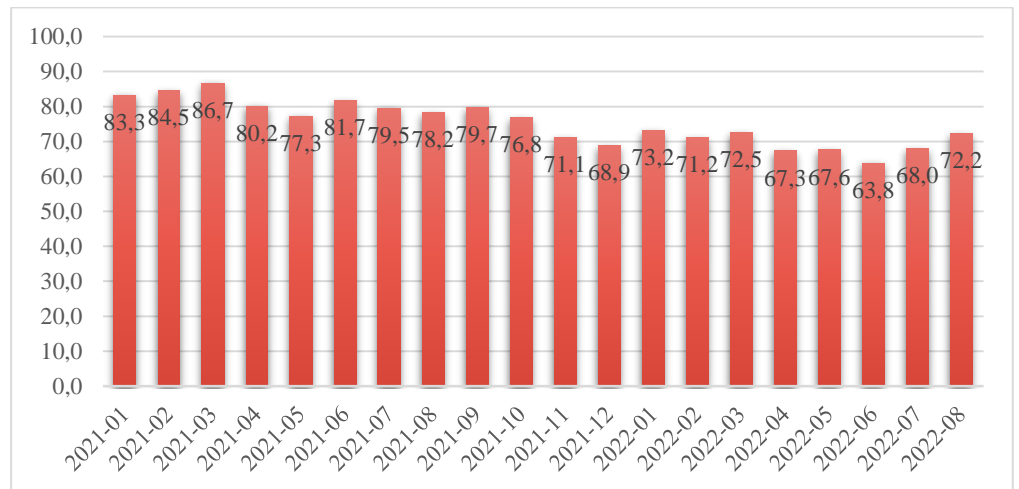


**Kaynak: TÜİK**

## Tüketici Güven Endeksi Ağustos Ayında 72,2 Seviyesine Yükseldi

TÜİK ve TCMB işbirliği ile yürütülen tüketici eğilim anketi sonuçlarından hesaplanan mevsim etkilerinden arındırılmış tüketici güven endeksinin Ağustos ayı verisi yayımlanmıştır. Anket sonuçlarından hesaplanan tüketici güven endeksi 0-200 aralığında değer alabilmektedir. Tüketici güven endeksinin 100'den büyük olması tüketici güveninde iyimser durumu, 100'den küçük olması tüketici güveninde kötümser durumu göstermektedir. Veriye göre, mevsim etkisinden arındırılmış tüketici güven endeksi, Ağustos ayında bir önceki aya göre önemli bir ivme kazanarak %6,1 artmıştır. Bu çerçevede Temmuz ayında 68.0 olan endeks, Ağustos ayında 72,2'ye yükselmiştir. Bu gerçekleştirmeler tüketicinin güveninde kısmi iyileşmeler olduğuna işaret etmiştir.

## Mevsim Etkisinden Arındırılmış Tüketici Güven Endeksi



**Kaynak: TÜİK**

## *Kent, Yönetim ve Çevre Araştırmaları*

### Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik Resmî Gazete’de Yayımlandı

Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, 18 Ağustos 2022 Tarihli ve 31927 Sayılı Resmî Gazete’de yayımlandı. Yönetmelik’e göre; tıbbi atık taşıma araçlarının “atık taşıma lisansı” alması, tıbbi atıkların lisanslı araçlar ile taşınması ve taşıma işlemlerinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı’nın çevrim içi sisteminin kullanılması zorunlu hale getirilmiştir. Tıbbi atık yönetiminde görevlendirilen veya görevlendirilmesi öngörülen tüm personelin, 'Mesleki Yeterlilik Belgesi'ne sahip olması zorunlu olmuştur.



Belediyeler, tıbbi atıkların yönetimi ile görevli personeli periyodik olarak eğitmekle ve 'Mesleki Yeterlilik Belgesi' bulunan personel çalıştırmakla yükümlü olacaktır. Sağlık kuruluşları, günlük 1 kilogramdan fazla tıbbi atık üretmesi durumunda tıbbi atıklarını bakanlık çevrim içi sistemini kullanarak, günlük 1 kilografa kadar tıbbi atık üretmesi durumunda ise 'Tıbbi atık alındı' belgesi kullanarak teslim edecektir. Günlük 50 kilogramdan fazla tıbbi atık üretmesi durumunda tıbbi atık geçici deposu tesis edecek, günlük 50 kilografa kadar tıbbi atık üretmesi durumunda geçici tıbbi atık konteyneri bulunduracaktır. Günlük 1 kilografa kadar tıbbi atık üretmesi durumunda ise tıbbi atık toplama aracına vermesi gerekecektir. Tıbbi atık toplama aracının hizmet verememesi durumunda ise en yakın veya en uygun tıbbi atık geçici deposuna veya konteynerine götürecektir.

Askeri birlik ve kurumlar ile Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı'na ait sağlık kuruluşları ise; atık beyan formunu bakanlıkça hazırlanan çevrim içi uygulamaları kullanarak, doldurma yükümlülüğünden muaf tutulacaktır. Bunlara ait sağlık kuruluşlarında oluşan tıbbi atık miktarı, her yıl ocak ayından başlamak üzere en geç mart ayı sonuna kadar yazılı olarak

Milli Savunma Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve Genelkurmay Başkanlığı'nca bakanlığa bildirilecektir. Günlük 1 kilograma kadar atık üreten sağlık kuruluşlarında tıbbi atıklar, biriktirildiği kapaklı konteyner, kap ve kovanın içerisinde 48 saatten fazla olmamak üzere bekletilebilecektir. Bu atıkların ilgili belediyenin tıbbi atık toplama ve taşıma aracı tarafından alınması sağlanacak. Tıbbi atık toplama aracının hizmet verememesi halinde ise en yakında ya da en uygun bulunan tıbbi atık geçici deposu veya konteynerine atık üreticisi tarafından kapaklı konteyner, kap ve kova ile götürülecektir.

## Belediye Grupları, 2021 Yılı Nüfus, Sosyal ve Ekonomik Gelişme Kriterlerine Göre Yeniden Belirlendi



Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca, 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 95'inci maddesi gereğince, Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığının görüşü alınarak nüfusları ile sosyal ve ekonomik gelişme durumlarına göre hazırlanan belediye gruplarını gösteren Belediye Gelirleri Kanun Tebliği, 3 Ağustos 2022 tarih ve 31912 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. 16/9/2011 tarihli ve 28056 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Belediye Gelirleri Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 2011/1) yürürlükten kaldıran ve 3 yıl süreyle geçerli olacak yeni tebliğin 2. maddesinde yer alan hükümde, nüfuslarına göre belediyeler aşağıdaki gruplara ayrılmıştır:

- a) Nüfusu 250.000'den fazla olan belediyeler 1. grup,
- b) Nüfusu 100.001 – 250.000 arasında olan belediyeler 2. grup,
- c) Nüfusu 50.001 – 100.000 arasında olan belediyeler 3. grup,
- ç) Nüfusu 10.001 – 50.000 arasında olan belediyeler 4. grup,
- d) Nüfusu 10.000'e kadar olan belediyeler 5. grup.

Belediyelerin nüfuslarının tespitinde, Türkiye İstatistik Kurumunun 2021 yılına ait Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları esas alınmıştır. Sanayi, ticaret

ya da turizm yönünden önem arz eden belediyeler ile ilçe merkezi olan belediyeler mensup oldukları gruptan bir üst gruba yükseltilmiştir. Büyükşehir belediyeleri ile il merkezi belediyeleri birinci grup olarak belirlenmiştir. Böylelikle her bir belediye yer aldıkları gruplara göre kaynak suları harcı, hayvan kesimi, muayene ve denetleme harcı, muayene ruhsat ve rapor harcı, ölçü ve tartı aletleri muayene harcı, kayıt ve suret harcı, imar mevzuatı gereğince alınacak harçlar, bina inşaat harcı ve sağlık belgesi harçların miktarlarını belirleyerek tahakkuk işlemlerini yapacaklardır.

## Silah Taşımalarına İzin Verilen Kamu Görevlilerinin Kapsamı Genişletildi



Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Yönetmelik'te yapılan değişikliklerle birlikte kimlik kartları ve silah taşıma izni ile müstafi personel tanımlarında değişiklik yapıldı. Buna göre müstafi subay, astsubay, uzman jandarma ve uzman erbaşlar da silah taşıma izin belgesi alabilecek kişiler arasında yer aldı.

Büyükşehir belediyelerine bağlı olarak kanunla kurulan ve kamu tüzel kişiliğine haiz kuruluşların genel müdürleri ve bu görevlerde bulunmuş olanlar ile Milli Savunma Üniversitesi rektör ve rektör yardımcıları, Milli Savunma Bakanlığı merkez teşkilatında görev yapan genel müdür yardımcıları, müstakil daire başkanları ile daire başkanları da silah taşımalarına izin verilen kamu görevlileri kapsamına alındı.



## Pelosi'nin Tayvan Ziyareti ABD-Rusya-Çin İlişkilerini Yeniden Gündeme Taşdı

ABD Temsilciler Meclisi Başkanı Nancy Pelosi, Asya turu kapsamında ziyaret ettiği Tayvan'da Cumhurbaşkanı Tsai Ing-wen'le görüştü. Tayva ziyaretinin ardından 3 Ağustos tarihinde Pelosi, Güney Kore ve Japonya ziyaretlerine yöneldi. Pelosi, heyetiyle birlikte gerçekleştirdiği ziyaretle, ülkesinin Tayvan'ı asla yalnız bırakmayacağını göstermeyi hedeflediklerini söyledi, ABD-Tayvan ilişkileri için "müşterek değerlere dayalı, gelişen bir ortaklık" yorumunu yaptı. Tayvan'ı asla yalnız bırakmayacaklarını söyleyen Pelosi, "Amerika'nın Tayvan'la dayanışması bugün hiç olmadığı kadar büyük önem taşıyor. Biz de buraya bu mesajı getirdik" ifadelerini kullandı. Tayvan Cumhurbaşkanı Tsai Ing-wen ise ülkesine yönelik askeri tehdidin arttığını ancak Çin karşısında geri adım atmayacaklarını söyledi.

Pelosi'nin Tayvan gezisini prosesto eden Pekin yönetimi, ABD'nin Çin Büyükelçisi Nicholas Burns'ü Dışişleri Bakanlığı'na çağırdı. Çin resmi haber ajansı Şinhua'ya göre, Çin Dışişleri Bakan Yardımcısı Şie Feng, görüşmede ziyareti "güçlü bir şekilde" kınadı. Bakan'ın ABD'nin "hatasının bedelini ödeyeceğini" söylediği ve ziyaretin yol açtığı sonuçları tersine çevirmek için Washington'ı harekete geçmeye çağırdığı bilgisi de haberde yer aldı. Çin Dışişleri Bakan Yardımcısı Şie Feng, Pelosi'nin ziyaretini, "kötü niyetli bir hareket" olarak gördüklerini, ziyaretin vahim sonuçları olacağını, gelişmelere kayıtsız kalamayacaklarını söylemişti. ABD Temsilciler Meclisi Başkanı sosyal medya hesabından yaptığı açıklamada "Ziyaretimiz, demokratik Tayvan'a olan desteğimizin sarsılmadığının göstergesi" demişti ve sözlerine "Dünyanın otokrasi ve demokrasi arasında seçim yapmak zorunda olduğu bu dönemde Amerika'nın 23 milyon Tayvanlı'ya verdiği destek çok önemli." İfadelerini kullanmıştı.

Çin, Pelosi'nin ziyareti öncesi Tayvan Boğazı'na savaş uçakları göndermişti. Çin Dışişleri Bakanlığı yaptığı açıklamada ordunun 'yüksek alarm' seviyesinde olduğunu belirtmişti. Çin ordusu gelişmeler üzerine dört gün boyunca bölgede askeri tatbikat düzenleyeceğini belirtti. Bölgede Amerikan savaş uçakları da bulunmakta. Tayvan ise Çin'in askeri tatbikat planını kınadı. Savunma Bakanlığı Çin'in olası sınır ihlallerine karşılık verileceğini açıkladı. Çin yanlısı küçük bir grup da protesto için Pelosi'nin Taipei'de kalması beklenen otelin önünde bir araya geldi. Pekin, ayrıca Tayvan'a yönelik yeni ihracat yasaklarını da bu gelişmeler itibariyle açıklamıştı. Tayvan'dan limon, balık ve kum ithalatı yasaklandı. Tayvan, ihracatının yüzde 30'una yakını en büyük ticaret ortağı olan Çin ile gerçekleştiriyor.

Çin Tayvan'ı ayrı bir ülke olarak tanımıyor ve parçası olarak görüyor.



**Kaynak:** <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-62403612>

ABD kamuoyunda ve Kongre’de Tayvan’a güçlü bir destek bulunmakta. 35 yıldan uzun süredir Kongre’de yer alan Pelosi, Çin’e eleştirel tavırlarıyla biliniyor. Bugüne kadar Pekin’in insan haklarını çiğnemesini eleştirmiş, demokrasi yanlısı protestocularla buluşmuş, 1989’daki katliamı anmak için Tiananmen Meydanı’nı da ziyaret etmiştir. Pelosi’nin planı adayı Nisan ayında ziyaret etmektir. Fakat Covid testi pozitif çıkınca bu ziyareti ertelemek zorunda kalmıştı.

Gelişmeler üzerine Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, ABD yönetimini Tayvan ve Çin arasında gerilimi artırmakla suçladı. Putin, ABD Temsilciler Meclisi Başkanı Nancy Pelosi’nin Tayvan ziyareti için “Washington’ın uluslararası yükümlülüklerine ve diğer ülkelerin egemenliğine olan saygısızlığının arsız bir göstergesi. Bunu planlı bir provokasyon olarak görüyoruz” ifadelerini kullandı.

Moskova’da bir güvenlik konferansının açılışına katılan Putin, ABD’nin Tayvan’a destek verdiği gerilimle ilgili ilk kez konuşmuş oldu. Putin, “Ukrayna’daki durum ABD’nin bu çatışmayı uzatmak istediğini gösteriyor. Asya, Afrika ve Latin Amerika’da da potansiyel çatışma alanlarına benzin dökerek aynı şekilde davranıyorlar. Amerika’nın Tayvan’daki macerası sadece sorumsuz bir siyasetçinin gezisi değil; bölgede ve dünyada istikrarsızlık ve kaos yaratmaya çalışan, belli bir amaca yönelik, bilinçli ABD stratejisinin bir

parçası” dedi. Çin ve Tayvan arasında son dönemde artan gerilimde ABD, Tayvan’a açıkça destek veriyor ve bu durum karşısında Rusya sık sık rahatsızlığını dile getiriyor.

## 6. Ayında Rusya-Ukrayna Savaşı'nın Bilançosu Ağırlaşıyor

Rusya'nın Ukrayna'yı işgale başlamasıyla patlak veren savaşın üzerinden 6 ay geçti. Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, 24 Şubat'ta televizyonlardan canlı yayımlanan konuşmasında Ukrayna'nın Donbas bölgesinde bir “özel askeri operasyona” başlattıklarını ilan etmişti. Ukrayna'nın başkenti Kiev'de hava saldırısı sirenleri çalarak başlayan ülkenin işgali tüm Avrupa'yı derinden etkiliyor. Ukrayna Cumhurbaşkanı Volodimir Zelenskiy “Birileri toprağımızı, özgürlüğümüzü, yaşamlarımızı almayı denerse, kendimizi savunacağız” uyarısında bulunarak direnmeyi sürdürüyor.

İşgalden önce, Rusya destekli ayrılıkçılar, Ukrayna'nın doğusundaki Donbas bölgesinin önemli bir kısmını kontrolleri altında tutuyordu. Rusya lideri Vladimir Putin 21 Şubat'ta, Ukrayna'dan tek taraflı ayrılan “Donetsk Halk Cumhuriyeti” ve “Luhansk Halk Cumhuriyeti”nin bağımsızlığını tanımıştı. Ukrayna, NATO ve Batılı ülkeler bu hamleyi kınarken, Putin Ukrayna'ya Rus askerlerini göndermesini bu kararla açıkladı.

Ukrayna'da Rus Askeri Kontrolü Altındaki Yerler



**Kaynak:** <https://www.bbc.com/turkce/articles/cq5vne99p45o>

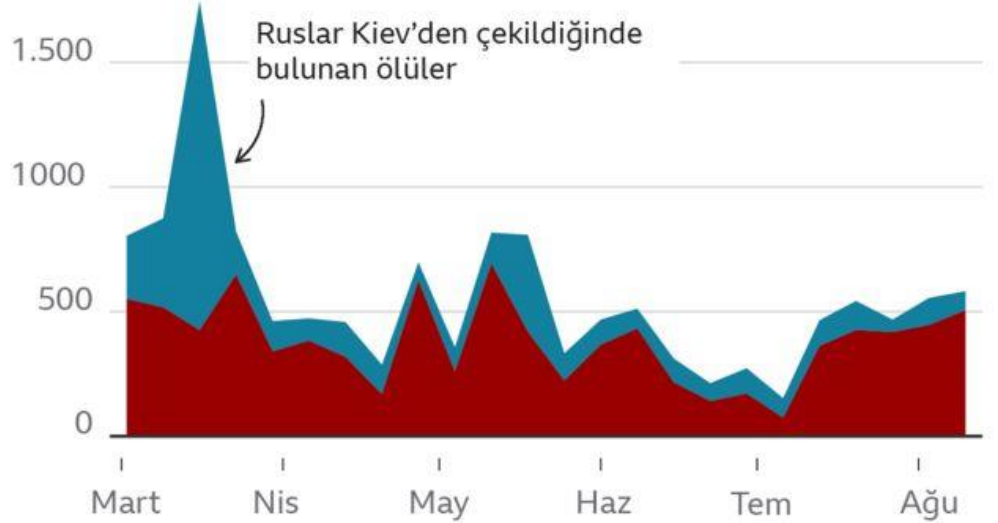
İşgalden 6 ay sonra Rusya ilerleme kaydedip, Ukrayna'nın doğusunda toprak kazandı. Ancak Rusya, Ukrayna'nın başkent Kiev'in etrafında savaşın ilk günlerinde kazandığı toprakların büyük bir kısmından ve kuzeydeki diğer büyük Ukrayna kentlerinden zorla çıkartıldı. Rus güçleri şu anda Luhansk bölgesinin tamamını kontrol ediyor ve Donetsk bölgesinde de küçük kazanımlar elde etmeye devam ediyor. Harkov kenti aylardır ağır bombardıman altında. Ukrayna güçlerinin Mayıs ayında uzun ve kanlı bir kuşatmanın ardından Mariupol'daki Azovstal çelik fabrikasından çıkartılması, Rusya'nın Kırım ile bir kara köprüsü oluşturmasını ve Ukrayna'nın tüm güneydoğusu ile Azak Denizi'ni kontrolü altına almasını sağladı.

Çatışmalarda ölenlerin sayısını kayıt altına almak da ne yazık ki zorlaşmış durumda. Siyasi çatışmalarda ölenleri kayıt altına alan ABD'li sivil toplum kuruluşu Armed Conflict Location and Event Data Project (ACLED - Silahlı Çatışma Yeri ve Olay Verileri Projesi), savaşın başlangıcından, 10 Ağustos'a kadarki ölü sayısının 13 binden fazla olduğunu söylüyor. Ancak uzmanlar, kayıtlara geçen toplam ölü sayısının büyük ihtimalle bundan çok daha fazla olduğu görüşünde. Ukrayna ve Rusya bu sayının on binlerce olduğunu söylüyor ama iddiaları uyuşmuyor ve bağımsız kaynaklarca kontrol edilemiyor. Birleşmiş Milletler (BM) de çatışmaya dahil olan tarafların yayımladığı sayıları güvenilir kabul etmiyor.

## Ukrayna'da 13 binden fazla ölüm bildirildi

Savaş bölgesindeki ölümleri kaydetmenin zorlukları nedeniyle, sayının daha yüksek olduğuna inanılıyor

■ Siviller ■ Askeri ve bilinmeyen



10 Ağustos'a dek her bir hafta ölü sayıları

**Kaynak:** <https://www.bbc.com/turkce/articles/cq5vne99p45o>

BM yetkilileri, Rusya'nın Ukrayna'yı işgalinden bu yana en az 12 milyon kişinin evlerinden kaçtığını söylüyor. 5 milyondan fazla kişi komşu ülkelere kaçarken, 7 milyon kişi ülke içinde evlerinden oldu. Ancak daha sonra yüz binlerce mülteci evlerine döndü, özellikle de başkent Kiev'e. BM Mülteciler Yüksek Komiserliği'ne (UNCHR) göre işgalin başından 17 Ağustos'a kadar 6,4 milyon kişi Ukrayna'dan Avrupa'ya kaçtı. Bazı Ukraynalılar, Luhansk ve Donetsk bölgelerinden Rusya'ya geçti. Rusya Devlet Başkanı Putin, Rus güçlerinin Mariupol kentinden 140 bin kişiyi tahliye ettiğini ve hiçbirinin Rusya'ya gitmeye zorlanmadığını söyledi. Ancak gönüllü gruplar, binlerce Ukraynalı'nın Rusya'yı terk etmesine yardımcı olduklarını söylüyor. Bu arada birçok mülteci de komşu Polonya'ya ya da Almanya'ya geçti. Türkiye'ye ise 145 bin dolayında Ukraynalı mültecinin gittiği sanılıyor.

Savaş, küresel bir gıda krizini tetikleyen etkenlerden biri oldu. Birçok ülke Ukrayna'dan tahıl ithalatına bağımlı durumda iken Rusya, Ukrayna limanlarını Şubat ayından bu yana abluka altında tutuyor. Savaşın 6. ayında, Ukrayna'nın tahıl ihracatına devam edebilmesi için bir anlaşmaya varıldı. Anlaşma uyarınca, Rusya ihracat yapılan limanları hedef almamayı, Ukrayna da kendi donanmasına ait gemilerin mayınlı sulardan geçişine rehberlik etmesini kabul etti. Tahıl taşıyan bazı gemiler Ukrayna'nın Karadeniz limanlarından ayrıldı ama birçok geminin dönüş için gereken sigortayı yaptıramamasından korkuluyor. Anlaşmaya BM ve Türkiye aracı oldu ve bu, savaştaki çok az diplomatik başarıdan biriydi. Müzakerelere bizzat katılan BM Genel Sekreteri Antonio Guterres, anlaşmanın devam edebilmesi için tüm taraflara "iyi niyetle" birlikte çalışma çağrısı yaptı. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan da, tahıl anlaşmasının Ukrayna ve Rusya arasındaki barış görüşmelerinin zeminini oluşturabileceğini söyledi. Ancak bu hevesi pek kimse paylaşmıyor. Ukrayna lideri Zelenskiy, görüşmelerin ancak Rusya'nın işgal ettiği topraklardan çıkmasıyla başlayabileceğini söyledi.

## Kosova-Sırbistan Gerginliğinde Avrupa Birliği Devreye Girdi

Kosova hükümetinin Sırbistan ile arasındaki sınır geçişleri için getirdiği yeni kararlara ülkede Sırp azınlığın yolları kapatarak yanıt vermesi sonucu, ülkenin kuzeyinde gerilim yaşandı. Priştine yönetimi, Ağustos başında Kosova'ya giriş yapan kişilerin ülkede kaldıkları süre boyunca Sırp kimlikleri yerine geçici belge taşımak zorunda kalacaklarını duyurdu. Hükümet ayrıca Sırbistan tarafından verilen araç plakalarına sahip yaklaşık 50 bin Sırp azınlığın iki ay içinde plakalarını Kosova tarafından verilenlerle değiştirmek zorunda kalacağını bildirdi. Bunun üzerine Kosova'nın kuzeyindeki Sırp protestocular kamyonlar ve diğer ağır taşıtlarla Jarinje ve Bernjak sınır kapılarına giden yolları kapattı.



Kosova polisi, ekiplere ve insanlara yönelik şiddetli saldırılar olduğu gerekçesiyle sınır geçişlerini kapatmak zorunda kaldığını açıkladı. NATO Kosova Gücü (KFor) ise ülkenin kuzey bölgelerinde durumun “gergin” olduğunu ve “istikrarın tehlikeye girmesi halinde müdahale etmeye hazır olduğunu” açıkladı. Kosova hükümeti, Batılı ülkelerle istişarelerin ardından kararı uygulamaya koymayı bir ay ertelediğini duyurdu.

Gelişmeler dahilinde Rusya uzun zamandır Sırbistan’ı destekliyordu, Kosova’da uygulanmaya çalışılan son kararları eleştiriyordu. İsrail’de yayımlanan Jerusalem Post gazetesinde yer alan habere göre Rusya Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Maria Zakharova, artan gerilimi, Kosova makamları tarafından dayatılan “temelsiz ayrımcı kurallara” bağladı, bunların “Sırpların Kosova’dan sınır dışı edilmesine doğru atılmış bir adım” olduğunu söyledi. Zakharova, “Rusya; Priştine, ABD ve AB’nin Kosovo’daki Sırpaların haklarına saygılı olmasını ve kışkırtıcı davranışlardan uzak durmasını talep ediyor. Kosova liderleri Sırpaların özgürlüklerine karşı bir saldırıya duyarsız kalmayacağını biliyor ve bu yüzden askeri bir müdahale başlatmak için gerginliği tırmandırıyor” dedi. Kosova’nın kırılğan barışı, 3 bin 770 kişilik bir NATO misyonu tarafından sağlanıyor. Batılı ülkeler ile Rusya arasındaki gerginliğin de bunda rol oynayacağı düşünülüyor.

AB yaşanan gelişmeler üzerine araya girerek, Sırbistan ve Kosova vatandaşlarının karşılıklı sınır geçişine ilişkin anlaşmazlığın çözüldüğünü açıkladı. AB Dış İlişkiler Temsilcisi Josep Borrell, Twitter hesabından yaptığı açıklamada “Bir anlaşmaya vardık” dedi. Borrell, AB müzakereleri kapsamında Sırbistan’ın Kosova kimliği taşıyanlar için ülkeye giriş/çıkış belgelerini kaldırmayı kabul ettiğini, Kosova’nın ise ülkedeki Sırp kimlik sahiplerine bu belgeleri alma zorunluluğu getirmeyeceğini söyledi. Ancak iki ülke, Kosova’nın kuzeyinde Sırp araç plakaları kullanımı konusunda henüz anlaşmaya varamadı.

Borrell, Kosova Başbakanı Albin Kurti’den “garanti aldıktan” sonra yaptığı açıklamada, AB’nin kolaylaştırıcılığında yürütülen görüşmelerin kimlik belgeleri konusunda bir anlaşmaya varıldığını söyledi. Borrell, “Kosovalı Sırp ve diğer tüm vatandaşlar, kimlik kartlarını kullanarak Kosova ve Sırbistan arasında serbestçe seyahat edebilecekler” mesajı paylaştı. Kosova, Balkanlar’da Arnavutluk, Kuzey Makedonya, Karadağ ve Sırbistan ile sınırı olan, denize kıyısı olmayan küçük bir ülke konumunda.





Pek çok Sırp, Kosova'yı kendi uluslarının doğduğu yer olarak görüyor. Ancak Kosova'da yaşayan 1.8 milyon insanın yüzde 92'si Arnavut ve sadece yüzde 6'sı Sırp. 1990'larda Yugoslavya dağılmadan önce bu ülkenin bir eyaleti olan Kosova, ülke dağıldıktan sonra kendi özerkliğini ve bağımsızlığını istedi. Sırbistan, bağımsızlık isteyen etnik Arnavutlara baskıyla karşılık verdi. Bu durum 1999 yılında NATO'nun Mart ve Haziran ayları arasında Sırbistan'ı bombalamasıyla son bulmuştu. Sırp güçleri Kosova'dan çekilmiş, ancak birçok Kosovalı Arnavut ve Sırp için çatışma hiçbir zaman çözülememiştir. NATO liderliğindeki Kosova Gücü (KFor) halen 3,770 kişilik bir kuvvetle Kosova'da bulunuyor. Aralarında ABD, İngiltere ve 27 AB ülkesinden 22'sinin de bulunduğu 193 BM ülkesinden 99'u Kosova'nın bağımsızlığını tanımış durumda.

## Bereket, Paylaşma ve Beraberliğin Simgesi: Aşure Günü

Arapça kökenli bir kelime olan aşure, âşûrâyı on sayısı ile ilgili olan **aşr** ve **âşir** veya develerin güdülmesiyle ilgili **ısr** kökünden türemiştir. Aşurâ'nın kökeni hakkında iki farklı görüş söz konusudur. İlk görüş âşûrânın Hz. Mûsâ ve kavminin, Firavun'un zulmünden kurtulduğu ve Yahudilerin oruç tutmakla mükellef olduğu bir gün olarak kabul etmektedir. Bir diğer ve yaygın olan görüş ise, âşûrânın Hz. Nûh'tan itibaren bütün Sâmi dinlerde mevcut olan ve Câhiliye Arapları arasında da Hz. İbrâhim'den beri önemli görülüp oruç tutulan bir gün olduğu yönündedir (islamansiklopedis.org.tr).



**Kaynak:** trthaber.com

Aşure günü hem peygamberler tarihi açısından hem de kültür tarihi açısından birçok olayın başlangıcı veya gerçekleştiği gün olarak bilinmektedir. Arapçada on anlamına gelen "aşara" kelimesinden türeyen Aşure Günü, hicri yılın ilk ayı muharrem'in onuncu gününe denk gelmektedir. Hadis kaynaklarına göre, Hazreti Nuh'un gemisinin tufandan kurtulması ve Hazreti Musa'nın Kızıldeniz'den geçerek İsrailoğulları'nı Firavun'dan kurtarması hadiseleri de bu günde gerçekleşti. Ayrıca Hazreti Adem'in işlediği günahıktan sonra tövbesinin kabul edilmesi, Hazreti İdris'in diri olarak göğe yükseltilmesi, Hazreti İbrahim'in ateşte yanmaması, Hazreti Yakup'un, oğlu Yusuf'a kavuşması, Hazreti Eyyub'un hastalıklarının iyileşmesi, Hazreti Yunus'un balığın karnından çıkması ve Hazreti İsa'nın doğumu ve ölümden kurtarılarak göğe yükseltilmesi gibi hadiselerin de bugün yaşandığı kabul ediliyor. Bunların yanı sıra Emevi Devleti'nin ikinci Halifesi Yezid bin Muaviye tarafından 10 Ekim 680'de Hazreti Muhammed'in torunu Hazreti Hüseyin ve 72 yakınının şehit düştüğü "Kerbela olayı" da bugün yaşanmıştır (trthaber.com).



## İlteriş Kağan'ın Anıtı ve Yazıtı Bulundu

Kül Tigin ve Bilge Kağan'ın babası İlteriş Kutluğ Kağan'ın anıt kompleksi ve yazıtı Moğolistan'da bulundu. Türk ve Soğd dillerinde yazılmış olan yazıt, Uluslararası Türk Akademisi ve Moğolistan Arkeoloji Enstitüsü'nün Nomgon Vadisi'ndeki ortak bilimsel arkeolojik araştırmalar sırasında bulundu (arkeofili.com).



**Kaynak:** <https://arkeofili.com/>

19. yüzyılın sonlarında bulunan Orhun yazıtları, Türklerin kökenini, tarihini, kültürünü ve diğer Türk boylarıyla ilişkilerini anlamak için önemli bir kaynak olan anıtlardır. Bu yazıtlar bilinen en eski yazılı Türk eserleri olma özelliğini taşımakla birlikte ilk Türk alfabesi ile yazılmış yazıtlar olma özelliğini de taşıyor. Kül Tigin yazıtını kardeşi Bilge Kağan, Bilge Kağan yazıtını ise oğlu diktirmiştir. Üçüncü kitabe ise siyasi bir figür olan Bilge Tonyukuk adına dikilmiştir. Bu üç yazıt Orhun yazıtlarını oluşturmaktadır. Hangai Jote'de bulunan anıt külliye ve yazıt, Kül Tigin ve Bilge Kağan'ın babası İlteriş Kutluğ Kağan'a ait. İlteriş Kutluğ Kağan, 682 yılında Doğu Göktürk Hanlığı'nın kurucusudur.



**Kaynak:** <https://www.arkeolojikhaber.com/>

## Zafer Bayramı'nın 100. Yılı

Cumhuriyetin ilanının 100. yılına yaklaştığımız bu günlerde Türk Kurtuluş Savaşı'nın en önemli aşamalarından biri olan Büyük Taarruz ve Başkomutan Meydan Muharebesi'nin 100. yıl dönümüne erişmenin gururu ve heyecanını da yaşıyoruz. Türk Tarih Kurumu, Büyük Taarruz ve Başkomutan Meydan Muharebesi'nin 100. yıl dönümünde, cephede ve cephe gerisinde sürdürülen mücadeleye ışık tutan **Milletin Azmi** isimli bir belgesel film hazırladı. Arşiv kaynaklarına dayanan belgeselde 26 Ağustos günü başlayan ve 30 Ağustos'ta zaferle sona eren Türk taarruzu boyunca cephede yaşanan gelişmelerin üç boyutlu haritalar üzerinde anlatıldığı film Türk Tarih Kurumunun sosyal medya hesapları üzerinden halkın ilgisine sunuldu (<https://www.ttk.gov.tr>).



**Kaynak:** (<https://www.ttk.gov.tr>)

Türkiye ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde her yıl 30 Ağustos'ta kutlanan Zafer Bayramı bu yıl da çeşitli etkinliklerle kutlanacak. Bu etkinliklerden biri de Kırşehir Belediyesi'nce planlanan konserdir. Etkinlikle ilgili olarak Kırşehir Belediye Başkanı Selahattin Ekicioğlu, "Türkiye'de UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı'na müzik alanında dahil olan ilk ve tek iliz. Biz de Kırşehir Belediyesi olarak böylesi anlamlı günlerde müzik alanında fark yaratmaya devam ediyoruz. 29 ve 30 Ağustos'ta Cacabey Meydanı'nda ücretsiz düzenleyeceğimiz konserlere tüm hemşerilerimizi bekliyorum" demiştir (<https://www.trthaber.com>).

---

### *Bize Ulaşın*

- ▶ Email: [sam@ktu.edu.tr](mailto:sam@ktu.edu.tr)
- ▶ Twitter: [@sam\\_ktu](https://twitter.com/sam_ktu)
- ▶ Facebook: [@ktusam2020](https://facebook.com/ktusam2020)
- ▶ Instagram: [@sam\\_ktu](https://instagram.com/sam_ktu)
- ▶ Youtube: [KTÜ Stratejik Araştırma Merkezi](https://youtube.com/ktu_stratejik_arastrirma_merkezi)
- ▶ Website: <https://www.ktu.edu.tr/sam>



## YÖNETİM KURULU

### Müdür

Doç. Dr. Özgür TÜFEKÇİ

### Müdür Yardımcıları

Doç. Dr. Abdullah UZUN

Dr. Öğr. Ü. Suna ERSAVAŞ KAVANOZ

### Üyeler

Prof. Dr. Bünyamin ER

Doç. Dr. İsmail KÖSE

Doç. Dr. Umut ÜZAR

Dr. Öğr. Ü. Cenk BEYAZ

## ÇALIŞMA GRUPLARI

### Ekonomik Araştırmalar Çalışma Grubu

**Koordinatör:** Doç. Dr. Umut ÜZAR

Arş. Gör. Tuğçe ADIMLI

Sema ŞEKER

### Toplumsal ve Kültürel Araştırmalar Çalışma Grubu

**Koordinatör:** Dr. Öğr. Ü. Hüseyin YADİGAROĞLU

Doç. Dr. Bayram SEVİNÇ

Dr. Öğr. Ü. Cenk BEYAZ

Arş. Gör. İlhan BİLİCİ

### Kent, Yönetim ve Çevre Araştırmaları Çalışma Grubu

**Koordinatör:** Dr. Öğr. Ü. Suna ERSAVAŞ KAVANOZ

Doç. Dr. Abdullah UZUN

Öğr. Gör. Fatma NALBANT

Arş. Gör. Tülay DEMİR

Arş. Gör. Kubilay DÜZENLİ

Arş. Gör. Nisa ERDEM

Arş. Gör. Abdülgazi YIKICI

Kübra ÖZDEMİR

Aynur YILDIRIM

### Uluslararası Araştırmalar Çalışma Grubu

**Koordinatör:** Doç. Dr. Vahit GÜNTAY

Doç. Dr. İsmail KÖSE

Arş. Gör. Göktuğ KIPRIZLI

Arş. Gör. Fevzi KIRBAŞOĞLU

Ceren HAKYEMEZ

Dilek KARADENİZ

Mehmet Can ALBAYRAK

Nurfer GEZER

Aleyna TEMİZ

Münevver YAVUZ

